

EDA BİLDEK

EVLIYA ÇELEBİ

ve KÜÇÜK GEZGİN

BİYOGRAFİK ROMAN

GENÇ HAYAT

TAVAN ARASI

Seher vaktine henüz girerken kuşların uyanışından az evvel, dünyaya hükmeden, bütün kıtalara medeniyet ışığıyla yön veren Osmanlı Hanedanlığı'nda gözlerini açtı Sultan. Herkes uykunun o hoş kokulu ve gevşetici koynundayken tebdil-i kıyafet giyip şehri dolaşmak üzere askerlerine hazırlanmalarını emretti. Kalabalık orduları, muhafızları ile düşmanlarına korku salan Sultanın heybeti karşısında düşmanları titrer, dostları güven duyardı. Fiziksel özelliği ile bütün halkının dikkatini çeken, aynı zamanda dünyanın her yerinde de kendinden söz ettiren gayet yiğit, endamlı, heybetli bir padişahı. Sözü'nün üstüne söz söyletmez, bir emir verdiğinde hemen yerine getirilsin isterdi. Dahası öyle kıvrak bir zekâyâ sahipti ki, kendisine söylenen hiçbir şeyi unutmazdı. Onun zekâsı karşısında konuşabilecek çok fazla kişi de olmazdı. Yanlış bir şey söylerim de hükümdar canımı alır korkusuyla herkes ona saygıda kusur etmemeye özen gösterirdi.

Çok iyi ata binen, kılıç kuşanan ve cirit oynayan Sultan, Osmanlı Hanedanlığı'nın tahta çıkan on dokuzuncu padişahıydı. Padişah, düşmanın kökünü kazıyıp eşkıyadan intikamını almaya yemin etmiş korkusuz bir padişahı. Kendisi her ne kadar padişah da olsa neticede o da insandı. Herkes gibi dost edinmeyi, gülmeyi, sohbet etmeyi de severdi. İsterdi ki halkı boş işlerle meşgul olmasın, aklını kullansın. O yüzden zeki ve kabiliyetli insanları çok severdi. Zaman zaman da yanına birkaç asker alır,

kılık kıyafet değiştirerek esnafı denetlemeye çıkar, halkının ne-
lerle meşgul olduğunu kendi gözleri ile görmek isterdi.

Bugün de öyle yapmıştı. Yanına birkaç askerini alıp kılık
değiştirerek sabahın ilk ışıkları ile şehri kontrol etmeye başla-
mıştı. nce esnafların arasına karıştı. Tartıda hile yapıyorlar
mı diye bakmak istedi. Boğuk bir mevsime doğru akıyordu
zaman. Bir nehir gibi. Bulutlar lacivert renginden griye doğru
yürüyordu. Kalın kıyafetlere bürünmüştü insanlar. Baharat ko-
kuları, sebze, meyve kokuları arasından süzüldü Sultan 4. Meh-
met ve yanındakiler. Gün boyu hiç ara vermeden bir dkkn-
dan çıkıp diğerine girdi. Hem alışveriş yaptı hem de dkkn
sahipleri ile sohbet etti. Bir yandan da onların müşterilere nasıl
davrandığını inceledi.

Sarayına dönmek üzere yanındakilere işaret vermişti ki
duvarın bir köşesine sinmiş Osmanlı şerbeti satan kk bir
ocuk gördü. Sırtındaki giysiler yamalıydı. Kk omuzlarına
sırtladığı şerbet şişesi ile gelip geçene:

*“Eğri büğrü dalları var
şeker şerbet balı var,
Sözüm sözüm süzülüyor;
İmezseniz üzülüyor
z, tadı altın zm,
Sevilmez mi iki gözüm?”* diye sesleniyordu.

Sultan, bu çocuğu görünce merak etti. Sultan, ocuğun he-
men önünde durdu:

“şerbetinin tadı çok mu güzel ocuk?” dedi.

ocuk, Sultan Mehmet’i tanımadan yanıtladı:

“Hem de nasıl güzel. Tatmazsanız pişman olursunuz.” dedi.

Sultan Mehmet, “Söyle bakalım, senin şerbetini diğerlerinden ayıran sır nedir, o da diğer şerbetler gibi üzümünden yapılmaz mı?” diye sordu.

Çocuk, gülümseyerek:

“İçmezsen nasıl bileceksin sırrını? Benim şerbetimin üzüm-lerini ninem yetiştirir. Kendi bağında salkım salkım büyüttüğü üzüm-lerden şerbeti yapar. Hem üzümlerimiz büyük sultanın topraklarında yetişir.” diye cevap verdi.

Bunun üzerine Sultan, kaşının birini kaldırdı:

“Öyleyse ver bakalım hepimize birer bardak.” dedi.

Sultan, çocuğu süzerek şerbeti içerken:

“Sen niye şerbet satarsın?” diye sordu.

Sustu çocuk, karşısındaki adamı bir yerden tanıdığını düşündü.

Sultan, “Ne o, dikkatli dikkatli bakarsın bana. Birine mi benzettin?” dedi.

Çocuk birden çığlık attı:

“Beyim sizi nasıl tanımam? Siz dünyaya hükmeden, düşmanın bileğini büken Sultanımızsınız.” dedi.

Sultan Mehmet, küçük çocuğa hayretler içinde baktı. Hem küçük yaşta kendi parasını kazanıyordu. Hem de çok zeki ve dikkatliydi. Ona:

“Şşşt.” dedi. “Bu ikimizin sırrı olsun. Söyle bakalım, kimsen yok mu senin?” diye sordu.

Çocuk, “Başımızda siz varsınız Sultanım. Yaşlı bir ninemle bir köhne kulübede yaşarız. O şerbetleri yapar bana, ben de satarım. Annem ben dünyaya gelirken ölmüş. Babam da tüccardı, lakin nerededir bilmiyoruz. Belki de eşkıyalar başına bir hâl getirdi.” dedi.

Sultan, kuşağının içinden bir kese çıkarıp ona uzattı ve kulağını çekerek:

“Sakin ola değişmeyesin, hep çalışasın! Hakkın olmayana da el uzatmayasın. Sözüm kulağına küpe olsun.” dedi.

“Emriniz olur, Sultanım.” dedi çocuk.

Sultan ve beraberindekiler uzayıp giden yolda ilerlerken Yusuf, öylece kaldı. Sultan ne kadar da heybetli, dedi. Nasıl olur da kocaman insanlar onu tanımaz, diye şaşırıp kaldı. Elindeki keseye bakarak:

“Bu kese ninemle geçinmemiz için bizi bir süre idare eder hatta belki babamı aramak için bununla seyahat bile edebilirim. Sultan ne kadar da cömertmiş, birkaç bardak şerbete bir kese altın verdi.” dedi.

O böyle sevinç içerisinde düşünüp dururken arkasından biri yavaş yavaş yaklaşıp elindeki keseyi kapıldığı gibi koşmaya başladı. Yusuf peşinden koşmaya çalıştı fakat onu yakalayamadı. Bu caddenin aşağısı başka bir semte çıkıyordu. Her ne kadar farklı semtleri, şehirleri, ülkeleri merak etse de bu cadde nin ötesine adım atamıyordu. Çok akıllıydı ama hiç cesaret edemiyordu tek başına bir yerlere gitmeye. Zaten ayağının biri de hafif aksıyordu. Kimseye belli etmemek için hep aynı köşede duruyor, yerinden gür sesiyle tekerlemesini söyleyerek şerbetini satmaya çalışıyordu. Ayağının aksadığını fark ederlerse kendisine acıyıp alırlar diye düşünüyordu. O gururlu bir çocuktu, hak ettiği akçeleri almak istiyordu.

Akşam karanlığında öylece önünden koşup giden genç adamın ardından baktı. Gözyaşları oluk oluk yanaklarından süzülüyordu. Arkadaşı Kenan yanına geldi:

“Ne o, niçin ağlıyorsun?” diye sordu.

Yusuf, hemen gözyaşlarını sildi:

“Hiç.” dedi.

Kenan, “Ağlıyorsun işte, gördüm. Ne demek hiç?” diye öğrenmek için ısrar etti.

Yusuf, onu çok seviyordu. Başında anne ve babası olmadığı için kendisi eğitim alamamıştı. Aynı mahallede oturduğu Kenan, öğrendiği her şeyi gelir ona öğretirdi. Birlikte okuma-yazma öğrenmişlerdi. Bazı zamanlar onun şerbet satmasına da yardım ederdi. Tek ve en yakın dostuydu. Düşündü önce sonra içinden:

“Sultanı gördüğümü ve kazandığım bir kese altını söylemeden yaşadıklarımı anlatsam bir şey olmaz.” diye geçirdi.

Dönüp arkadaşına, “Bugün zengin bir bey geldi. Yanındaki arkadaşlarıyla birlikte şerbet aldı benden. Üstelik iyi akçe verdi. Çok sevinmiştim ama az önce arkamdan yaklaşan biri elimden alıp kaçtı.” dedi.

Kenan üzülerek, “Hepsini mi?” diye sordu hayretle.

Yusuf bir yandan gözyaşlarını silerek, “Hepsini ya.” dedi.

Kenan, tüm bu olanlara çok üzülmüştü. Arkadaşının, babasının yerini bulmak istediğini çok iyi biliyordu. Ninesi çok yoksul ve yaşlı olduğu için ona yardımcı olamazdı. Arkadaşının omzuna elini koyarak konuştu:

“Üzülme, ben hep yanıdayım. Birlikte daha çok şerbet satarız.”

Yusuf, arkadaşının kendisine gösterdiği sevginin ardından ona sımsıkı sarıldı. Birlikte eve doğru yürümeye başladılar. Karanlığın içerisinde iki arkadaş yürürlerken Yusuf bir anda:

“Keşke ayağım aksamasaydı.” diye mırıldandı.

Kenan bir anda üzülerek, “Niye öyle söylüyorsun, ne varmış ayağında?” dedi.

“Yoo, bir şey var demiyorum ama o zaman hızlı koşabilirdim. Hem merak ettiğim her yeri gezebilirdim. Sonra belki de...” dedi Yusuf.

“Belki de ne?” diye sordu Kenan.

“O zaman babam gibi ben de uzak ülkelere gidebilirdim. Kim bilir, onu bulurdum. Hem keseyi kaptırmasaydım, biraz daha çalışıp üzerine akçeler ekleyerek ticaret gemileriyle ben de yolculuk yapabilirdim.” dedi.

Kenan, Yusuf’a dönüp, “Belki birlikte yolculuğa çıkarız. Yeniden kazanırız akçe, üzülme. Hem önce babanın nerede olabileceğini bulmamız lazım, değil mi? Belki de o döner, kim bilir? İyi düşünelim.” dedi.

Bir anda yağmur bastırdı. Köhne kulübesinin kapısından süzüldü. Nenesinin başucuna kadar yaklaştı. Onu öyle görünce küçük kalbi bir serçenin kalbi gibi çarpmaya başladı. Küçük dudaklarını ihtiyar kadının alnına dokundurdu. Yorgun gözlerini araladı yaşlı kadın. Yusuf:

“İyi misin nineciğim?” diye sordu.

Yaşlı kadın, zorlukla araladı dudaklarını:

“Hâlsizim oğlum, hadi bir şeyler ye.” dedi.

Mutfağa koşup aldığı ekmek ile bir tas çorba getirdi. Yaşlı kadın, onu kırmamak için çorbadan içmeye gayret etse de hiç takati yoktu. Canı hiç istemiyordu. Bugün ise gün boyu başını kaldıramamıştı. Yusuf, nenesinin hâlimden bir şeylerin kötüye gittiğini anlamıştı. Bir an olsun yanından ayrılmaya niyeti yoktu. Üzerinde çok emeği vardı. Ya o da olmasaydı, bir başına kalırdı. O an gözlerinden yaşlar süzölmeye başladı. Gül Melike Kadın, torununun gözyaşlarını yüzünde hissedince kendini zorlayarak konuşmaya başladı:

“Yusuf oğlum, ağlıyor musun?”

Yusuf, hıçkırma hıçkırma ağlamamak için kendini zorladı:

“Hayır nineciğim!”

Torununun çok korktuğunu da fark etmişti. İçi burkuldu, önce doğrulmak istedi ama yapamadı. Yusuf, hemen onun yüzüne doğru görebileceği şekilde yanaştı, nasırlı ellerini tutup öpmeye başladı.

“Ağlama yavrum, Allah ne dilerse o olur. Hem sen de büyüdün artık. Bana bir şey olursa Allah sana sahip çıkacaktır. Hem sen de bana söz ver bakalım.” dedi.

Yusuf, ağlamaktan kızarmış gözlerini ninesinin mavi gözlerine dikti. Derin nefes alıp sordu:

“Ne sözü?”

“Hep doğru konuşacaksın. Büyüklerine saygıda kusur etmeyeceksin. Hakkın olmayana el uzatmayacaksın, çok çalışacaksın! Bir de...”

“Tamam söz, söyle nineciğim bir de ne?”

“Şayet imkân bulursan babanı bul, o ölmedi; hissediyorum.”

Tam o sırada, tahta kapının vurulduğu işitildi. Kapıyı açar açmaz Kenan ve annesini gördü. İçeri girdiklerinde Kenan arkadaşının yanında durdu, annesi ise yaşlı kadının yanına kadar yanaştı. Kısık sesle birkaç şey konuştuktan sonra kadın dönüp Kenan’a:

“Hadi bakalım, sen Yusuf ile beraber bize git. Gül Melike Teyze’nin yanında ben kalırım. Onun dinlenmesi lazım.” dedi.

Yusuf, önce gitmek istemedi. Ama ninesinin ısrarı ile onu defalarca öpüp sarıldıktan sonra “Merak etme nineciğim, söylediklerini yapacağım.” diyerek oradan ayrıldı.

* * *

Yusuf sabah uyanır uyanmaz ninesinin yanına koştu. Hemen gelip başucuna oturdu. Tekrar alnından öptü onu. Tıpkı

onun, kendisi hasta olduğunda yaptığı gibi. Kenan'ın annesi bu yapayalnız çocuğa ve komşuları Gül Melike Teyze'ye çok üzülmüyordu. Yusuf'un başını okşadı:

“Ben birazdan geleceğim Yusuf, ninen uyuyor. Merak etme, korkma yavrum.” dedi.

Nenesine baktı, öyle solgun bir şekilde yatıyordu ki ... Elini alınına götürdü ama ateşi yoktu. Sedirin üzerine yerleşerek hemen yaşlı kadının başucuna üzüntüyle oturdu.

O henüz altı yaşlarındayken köylerini basan isyancılar annesini, yengesini, amcasını, dedesini öldürmüşlerdi. O ise nenesiyle beraber bir köşeye sindikleri için kurtulmuşlardı. Babası eve döndüğünde bu manzarada bulmuştu onları. O gün büyümüşü Yusuf. Sağ ayağına aldığı darbe ile o günden sonra bir bacağı aksamaya başlamıştı. Babası, nenesi ve o birlikte şehre gelip bu kulübeye yerleşmişlerdi. Bir-iki yıl evvel de babası bir kervan ile ticaret yapmak için yollara düşmüştü. O gün bugündür kendisinden haber alamamışlardı. Şimdi nenesini de kaybediyordu. Çok şaşkındı. Dün kazandığı bir kese altını çaldırdıktan sonra herkes ona yabancı, hoyrat gözüküyordu. Şimdi nenesinin öleceğini düşündükçe üzülmüyordu.

Bir süre sonra yeniden kapı çalındı. Gelen, Kenan'ın annesiydi. Kadın, Gül Melike Teyze'nin başucuna kadar geldi. Nefesini dinledi. Eli ile birkaç kez bileğine sonra boynuna dokundu. Daha sonra Yusuf'a dönüp, “Yusuf, sen avluya çık olur mu?” dedi.

Birazdan içerden bir bağırışma sesi duydu. Yusuf, bir anda sıçradı. Dönüp yıkık dökük pencereye baktı. Perdenin gerisinde gözyaşı dökken kadınları gördü. Anladı ki, nenesi de artık yaşamıyordu. Bir başına kalmıştı. Sessizce gözyaşı dökmeye başladı. İçinde hissettiği acı çok büyüktü. Gök, demirden bir gülle gibi sanki küçük omuzlarına çöküyordu.

Sonra komşu kadınlar gelip onun saçlarını okşadılar. Bir süre sonra her şey olup bitmişti. Nenesi de yok olup gitti. Küçük, çatısından zaman zaman yağmur giren köhne bir kulübe olan evi, hatıraları, bir de babasını bulma isteği dışında hiçbir şeyi kalmamıştı. Sıkıca kapattı kulübenin kapısını. Sedirin üzerine uzandı, çıt çıkmıyordu. Bir müddet sonra şimşekler çakmaya başladı. Yorganın altına sığındı. Bildiği tüm duaları okumaya başladı. Korktuğu gecelerde babasının ona mırıldandığı gibi yeniden kendi kendine mırıldandı:

“Bizim de güzel günlerimiz olacak, güle degecek kuşların kanadı.

Ve kuşlar sırtlarında gül taşıyacak...”

O gecenin üzerinden koskocaman iki ay geçti.

* * *

Gezip gördüğü ülkeler, tanıştığı insanlar, okuduğu kitaplar, yazdığı anılar hafızasında capcanlı duruyordu İhtiyar Evliya'nın. Başını kaldırıp gökyüzüne baktığında yıldızlarda bir hâller olduğunu fark ediyordu. Ama bir türlü anlamlandıramıyordu. Bilge Evliya, ilk kez böyle bir şeye tanıklık ediyordu. On gündür hep aynı düşü görüyordu. Gerçi her defasında bu durumu yaşlılığına ve seyahat etmeyi özleyişine bağlıyordu.

Atalar yurdu İstanbul'u alevler sarıyordu rüyasında ve kime ait olduğunu anlamadığı bazı gizemli sesler ona “Bana yardım et, gezgin olmayı istiyorum. Elini uzat bana.” diyordu. Dikkatli baktığında hep aynı çocuğu görüyordu. Başlarda bu çocuğu kendi çocukluğu olarak düşünmüştü. Ne de olsa kendisi de çocukken hep gezgin olmak istiyordu, üstelik o dönemlerde de Ejderha denilen yangınlar İstanbul'u kuşatıyordu. Kendi kendine yaşlanmış olmasından dolayı rüyaları ona çocukluğunu hatırlatıyor gibi hissetti. Kalbi sıkışarak uyanıyordu on gündür.

Bugün de aynı çocuğu görmüştü. Yine alevler içindeydi, elini uzatıyordu kendisine, yardım istiyordu.

Kendi kendine mırıldandı:

“Neden hep aynı rüya, aynı alevler, aynı çocuk?”

Masasının başına geldi. Seyahat defterinin son cildi üzerinde bazı sayfaları okuyup düzenleme yapmaya başladı. Vakit ikindiye yaklaşırken hazırlanıp çıktı. Sirtında heybesi, heybesinde seyahat defterinin son cildi, bazı değerli eşyaları vardı. Elinde lale desenli bir su matarası ile Unkapanı’ndaki evinden dışarıya doğru çıktı. Eminönü’ne geldiğinde iskeledeki Ahi Çelebi camiinde ikindi namazını kıldı. Sonra oradan toparlanıp ayrılırken Eminönü’nden Fatih’e doğru ilerledi. Fatih meydanında bir anda duraksadı. Şöyle bir bakındı. Daha sonra İhtiyar Bilge Evliya, asasını meraklı bir şekilde sağa sola savurarak, meydan yerinde toplanmış halkın arasına karıştı.

Yılda iki kere gündönümü vakitlerinde şenlikler yapılır, panyayrlar kurulur, dört bir yandan gelen satıcılar, cambazlar, sihirbazlar, büyücüler, haberciler ile dolup taşardı şehrin meydanını. O da elindeki asasıyla karıştırdı kalabalığın arasına. Onları seyrederek ilerlerken bir köşeye sinmiş, öylece duvara yaslanmış şerbet satan Yusuf’u gördü. Sanki onu daha önce görmüş gibiyim, dedi.

Etrafındaki çocuklar gülüp oynarken, sihir gösterilerini izlerken o öylece durup gözleri bulut bulut bakınıyordu. Oysa birçok çocuk bu gösteriler ve şenlikler karşısında çok heyecanlı ve mutlu olurdu. Çocuğa doğru yanaştı. Yakından bakınca ne kadar da güzel bir yüzü olduğunu fark etti. Önüne kadar gelip asasını yere vurunca Yusuf bir anda dalıp gittiği âlemde kendine geldi. Karşısında duran İhtiyar Bilge ona çok sıcak göründü. Üzerindeki hırkası, elindeki asası, sırtındaki heybe-

si, beyazlamış sakalıyla ne kadar da güzel görünüyordu. “Ver bakalım şerbetinden, içeyim de serinleyeyim.” dedi.

Yusuf, elindeki bardağa bir güzel doldurduğu şerbeti verirken;

“Şifa bulasın, Dede.” dedi.

Kendisine ‘Dede’ diye hitap edilmesinden çok mutlu olmuştu. Bir yudum aldıktan sonra yutkundu. Sonra art arda birkaç yudumda bitirdi şerbeti. Dönüp Yusuf’a;

“Evlat, bir bardak daha ver bakalım. Verirken de söyle ismin nedir?” dedi.

Yusuf, bir yandan bir bardak daha şerbet uzatırken, “Yusuf...” dedi.

Yusuf’un gözlerine bakınca sanki vaktinden önce büyümüş bir çocuk gördü. Üstüne başına bakınca yüreği burkuldu:

“Evlat, hep şerbet mi satarsın?” diye sordu.

“Başka ne yapabilirim ki, belki de artık bunu da satamayacağım.”

“Hayrola neden ki?”

“Ben üzümleri tek başıma yetiştiremem ki...”

“Kimsen yok mu senin?”

Yusuf’un boncuk gözleri buğulandı. “Yok.” dedi.

İhtiyar Bilge, Yusuf’a yaklaştı ve dedi ki:

“Biliyor musun Yusuf, dünyada herkes zaten bir başınadır. Benim de kimsem yok.”

Yusuf başını kaldırıp ona baktı:

“Hiç kimseniz yok mu?”

“Yok ya, bir ben varım bir de Allah!”

Yusuf, “Ama siz büyüksünüz ben ise küçüğüm. Tek başıma zor oluyor.” dedi.

İhtiyar Bilge, elini onun omzuna koyarak, “Bak çocuk, ben senin yaşındayken hep bir başıma seyahat etmek isterdim. Yolların hayalini kurardım. Sürekli kitaplar okur, diller öğrenirdim. Hem din ilimleri hem de fen ilimlerini öğrenmek için birçok öğretmenin dizinin dibinden ayrılmazdım. Ama er ya da geç tek başıma kalırdım. Sen benden daha cesurmuşsun, bu yaşta şerbet satıyor, çalışıyorsun.” dedi.

Yusuf, İhtiyar Bilge’yi dinlerken bir anda böldü:

“Ben mi cesurum?”

“Evet, sen cesursun.”

“Ben nasıl cesur olabilirim ki? Bu sokaktan ötesini bilmem. Babamı bile bulamadım bunca zamanda.”

“Baban nerede ki, Yusuf?”

Yusuf, iç geçirdi ve başından geçenleri bir çırpıda anlattı:

“İki yıl evvel bir kervan ile yola çıkacağını söylemişti babam. Ama iki yıl oldu ondan haber alamadık. İki ay önce nenemi de kaybettim. Şimdi bir başıma kaldım.”

İhtiyar Bilge, çocuğun anlattıklarına çok üzülmüştü. Haya-tı boyunca hep iyilik yapmış, iyi insanların yanında olmuştu. Acaba çocuğun babası nereye gitmiş olabilir, diye düşündü.

Yusuf’un saçlarını okşayarak ona sordu:

“Baban giderken nereye gideceğini söylememiş miydi?”

“Hayır, söylemedi. Ama bana çöller, denizler açacağını söyledi. Birçok tüccarın yolu geçermiş oradan. Üstelik gizemli bir ülkeymiş. Hem öyle bir nehri varmış ki, mucize gibiymiş.”

İhtiyar Bilge, elinin biri ile sakalını sıvazladı. Düşündü durdu.

“Neresi olabilir acaba? Yoksa Mısır mı?” diye mırıldandı kendi kendine.

Sonra Yusuf'a dikkatlice baktı. 'Allah Allah nereden tanıyorum bu çocuğu?' diye düşündü.

Yusuf bir şerbet daha doldurup uzatırken:

"Senin de başını şişirdim be Dede, anlatıp durdum. Hakını helal et." dedi.

İhtiyar Bilge, belindeki kuşağın içerisinde birkaç akçe çıkardı ve ona uzatırken:

"Bakarsın buluruz babamı oğul." dedi.

Yusuf, hemen sırtında taşıdığı malzemeleri kenara indirdi. Eğilip İhtiyar Bilge'nin eline yapıştı. Öpmeye başladı.

"Dur evlat, öpme hele! Öpülecek eller toprak altında kaldı."

"Olur mu, dede. Sen benim büyüğümsün, tabii öpeceğim elini. Hem şerbetlerim de sana ikramım olsun."

İhtiyar Bilge, başını iki yana salladı:

"Yoo oğul, o senin emeğin; ikramı başka zaman yaparsın al bakalım şu akçeleri." dedi.

Yusuf, akçeleri mecburen alırken bir yandan da merak içinde sordu:

"Bulabilir miyiz babamı gerçekten?"

İhtiyar Bilge, Yusuf'a yaklaştı:

"Asla tutamayacağın sözleri verme der Allah, ben sana bulaçım diye değil bulmaya çalışacağım diye söz veriyorum evlat, anlaştık mı?" dedi.

Yusuf, başını salladı ve:

"Anlaştık, ama siz nasıl arayacaksınız ki? Sizde mi tüccarsınız babam gibi?" dedi.

İhtiyar Bilge güldü.

“Bak evlat, ben tüccar değilim. Ama ömrümde çok tüccar tanıdım. Çöllere, denizler aşım. Ben dünyayı dolaşırdım. Birçok ülke gördüm. Bir gezginim.” dedi.

Yusuf’un gözleri bir kez daha ışıldadı. Hep hayal etmişti bir gezgin olmayı. Denizleri, çölleri aşmayı... Babası başka şehirlerle, ülkelere seyahat ettiğinde, “Bir gün ben de onun gibi dünyayı dolaşacağım.” derdi.

Yusuf, “Demek siz bir gezginsiniz öyle mi? Ne güzel!” dedi.

“Dünyanın her yeri ayrı güzeldir. Şurada gördüğün şölen var ya, hepsi birleşse gezmenin lezzetini veremez. Birçok güzel kuşu, denizi, nehri, çölü, mehtabı görürsün. Çeşit çeşit insan tanır, bir sürü ilim öğrenirsin.”

“Evlat...” diye seslendi, İhtiyar Bilge.

“Akşam çökmek üzere. Gel seninle eve kadar yürüyelim. Sonra da ben evime gideyim. Böylece seni bulmak istediğimde evine gelebilirim.” dedi.

Yusuf’un da zaten şerbetleri bitmişti.

“Olur, gidelim.” dedi.

Evliya Çelebi esasını yere vura vura yanında ilerleyen Yusuf’a dönüp, “Bundan böyle Evliya Dede diyebilirsin bana.” dedi. Yusuf, ismini duyunca heyecanlandı:

“Evliya mı ismin?” dedi.

“Evet ya, Evliya Çelebi benim adım.”

Yusuf, durup düşündü. Sanki bu ismi bir yerlerden duymuş gibiydi. Ama tam olarak çıkaramadı. Bir anda:

“Evliya Dede, ismin gerçek mi? Yoksa sana verilen bir lakap mı?” dedi.

Evliya Çelebi gülmeye başladı. Kendisine her zaman sorulurdu bu soru. “Gerçek ismim evlat! Babam, Sultan Murat’ın sarayında kuyumcu başıydı. Aynı sarayda çok sevdiği bir arka-